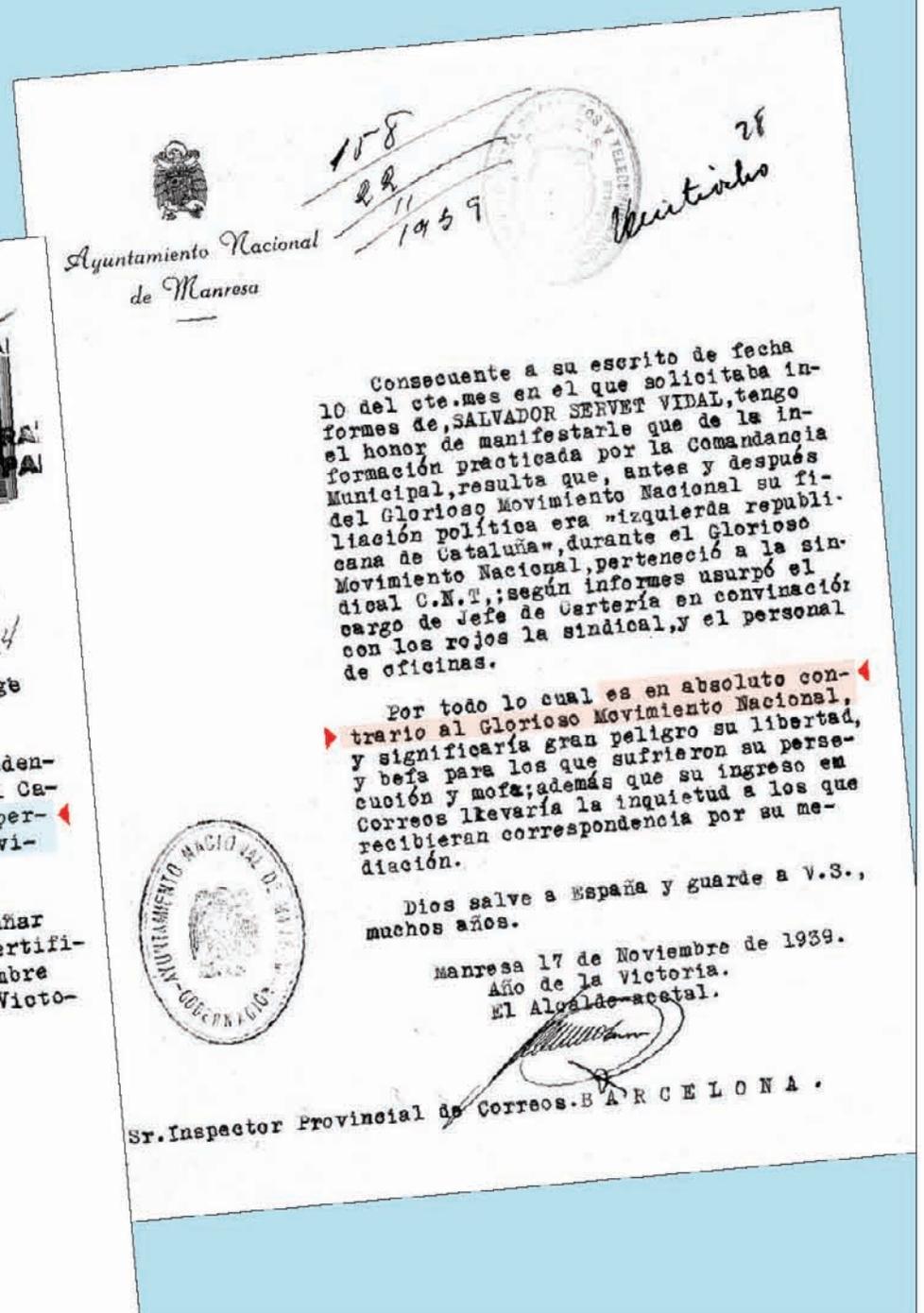

Autors: Joaquim Aloy i Bosch, Jordi Basiana i Obradors i Pere Gasol i Pujol. Col·laborador: Ramon Fons i Vilardell

LA LLIBERTAT DE SERVET "SIGNIFICARÍA GRAN PELIGRO"

Aquests dos documents del novembre del 1939 de l'Arxiu de Salamanca informen d'una manera completament oposada sobre el carter Salvador Servet i il·lustren les grans diferències que d'una mateixa persona hi podia haver en els informes requerits per conèixer-ne la ideologia.

El primer document prové de la Jefatura Provincial de la Falange de Barcelona i contrasta amb l'informe altament acusatori que en fan les autoritats municipals de Manresa, representades per l'alcalde accidental de l'"Ayuntamiento Nacional" d'aquesta ciutat.

LA REPRESSIÓ FRANQUISTA

Salvador Servet, un carter catalanista represaliat pel règim

Entre molta altra documentació, l'Arxiu de Salamanca conserva un fons molt valuós de 460 capses d'expedients de depuració dels empleats del Servei de Correus de tot l'Estat. La consulta d'aquests papers permet constatar com funcionava la repressió franquista contra els treballadors de serveis públics sospitosos d'haver col·laborat amb la República. Igual que altres empleats públics, els carters es van veure obligats a sol·licitar el seu reingrés a la feina i a manifestar la seva fidelitat al nou estat de coses. A partir d'aquí, s'obriren uns expedients personals molt exhaustius sobre la ideologia i l'activitat política i sindical de cada empleat. En funció d'això es decidia si aquesta persona continuava treballant, rebia alguna mena de càstig sever a tall d'advertiment, o bé quedava "separada definitivamente del Servicio".

En alguns casos, els expedients s'instruïen durant anys per part de tribunals de depuració de la Dirección General de Correos y Telecomunicación. Això passava sobretot quan es decidia qualsevol tipus de sanció i aleshores la persona afectada presentava recurs. En canvi, el termini d'instrucció era molt més breu quan s'establí que l'empleat era "adicto al régimen" i podia incorporar-se sense cap mena de represàlia.

Durant el període d'instrucció es generava una abundant documentació: certificats de bona conducta i avals a favor de l'interessat, informes de la policia, la Guàrdia Civil i la Falange —a favor o en contra, segons el cas, però també sovint contradictoris— i de les autoritats locals, com ara l'alcalde. També, en el marc de delacions propi d'aquella època dic-

tatorial i de canvi de règim, trobem escrits d'acusacions mútues entre persones empleades a la mateixa oficina. Les rancúnies personals i ideològiques generaven sovint informacions paradoxals.

Lògicament, dins aquestes 460 capses hi ha els expedients dels carters que durant la República estaven destinats a l'oficina de Manresa. En aquest capítol n'analitzem un dels més significatius: el cas de la depuració del carter Salvador Servet i Vidal, pare del gran erudit i lingüista Àngel Servet i Martí.

L'abril del 1939 Salvador Servet fou detingut. Després de vint dies a la presó se'l deixà en llibertat. Això no obstant, li obriren expedient per "elemento rojo-separatista", que culminà amb una sentència en què se'l condemnava a cinc anys fora de Catalunya, dos anys sense poder ascendir i inhabilitació a perpetuïtat per tenir càrrecs de comandament o de confiança.

Salvador Servet, home de conviccions catalanistes i socials profundes, president de la Cooperativa Obrera Manresana del 1934 al 1939 i carter major durant un bon període de la guerra, fou sancionat i desterrat a Santoña (Cantàbria).

La lectura atenta del llarg expedient de Salvador Servet i dels testimoniatges a favor i en contra del seu cas permet constatar que els qui el jutjaren solament tingueren presents les consideracions que els semblà oportunes i que acabaren pesant més les "proves" obtingudes a partir de delacions i rancúnies de tipus personal.

1

El infrascripto Cura Ecnomo de San Pedro Màrtir de Manresa, obispado de Told, provincia de Barcelona
 Certifico: Que D. Salvador Servet Vidal, natural de Esparraguera, vecino de esta, de profesión cartero, según informes recibidos de personas dignas de todo crédito, durante los treinta años que ha ejercido su profesión en esta, se ha portado siempre cual conviene a un hombre consciente de su cargo y responsabilidad, fervoroso católico y español aún en los días de revuelta y persecución.
 Y para que conste, libro el presente en Manresa a tres de Noviembre de 1939, año de la Victoria
 Miquel Bosch Cura Pro

2

Ilmo. Sr.:
 El Juez Especial que suscribe, ha examinado las presentes diligencias practicadas en averiguación de la conducta político-social de Don SALVADOR SERVET VIDAL, Cartero Urbano con destino en Manresa.
 Y, apreciadas conjuntamente las pruebas aportadas a las actuaciones, estima el informante que la actuación del mismo durante la rebelión roja, cae dentro de las prescripciones de la Ley de 10 de febrero de 1939, y en atención a lo establecido en su artículo 9º en relación con el 10º y concordantes, propone a V.I. que al resolver el presente expediente se impongan a dicho funcionario las siguientes sanciones:

- 1º.- TRASLADO FUERA DE CATALUÑA CON PROHIBICIÓN DE CONCURSAR VACANTES DURANTE CINCO AÑOS.
- 2º.- POSTERGACION PARA ASCENSOS DURANTE DOS AÑOS.
- 3º.- INHABILITACION A PERPETUIDAD PARA CARGOS DE MANDO Y DE CONFIANZA/.

No obstante lo precedentemente informado, V.I. con su superior criterio y bien probado espíritu de justicia, resolverá lo que estime más acertado.
 Madrid 11 de abril de 1940

EL JUEZ ESPECIAL
[Firma]

CONFORME:
 El Director
[Firma]
 Conforme
[Firma]

Ilmo. Sr. Director General de Correos y Telecomunicación.

3

Dirección General de Correos y Telecomunicación

JUZGADO ESPECIAL

REVISION correspondiente al expediente núm. 2756-U.

Funcionario Don SALVADOR SERVET VIDAL
 Cuerpo de CORREOS
 Categoría Cartero urbano
 Destino Manresa Santana i Santana

Fecha y ACUERDO de la resolución dictada 11-4-40

- 1º.-TRASLADO FUERA DE CATALUÑA CON PROHIBICIÓN DE CONCURSAR VACANTES DURANTE CINCO AÑOS.- 2º.-POSTERGACION PARA ASCENSOS DURANTE DOS AÑOS.- 3º.-INHABILITACION A PERPETUIDAD PARA CARGOS DE MANDO Y DE CONFIANZA.

Gratía Latorre - Pasa del Duero, 4. Tel. 2108 - Madrid

1 "FERVOROSO CATÓLICO Y ESPAÑOL"
 Aval de l'ecònom de Sant Pere Màrtir de Manresa Miquel Bosch, del dia 3 de novembre del 1939, a favor de Salvador Servet.
 Els informes favorables que Servet aconseguí, entre d'altres, del món eclesiàstic li serviren de ben poca cosa a l'hora d'alliberar-se d'una sentència que li fou ben desfavorable.

2 5 ANYS FORA DE CATALUNYA
 El 11 d'abril del 1940 arribava aquesta severa proposta de sanció, que el jutge especial de Correus eleva al *Director General de Correos y Telecomunicación*, sobre el cas de Salvador Servet i Vidal.

3 L'EXPEDIENT
 Portada de l'expedient contra el carter Salvador Servet i Vidal, que conté més de 50 pàgines i que es conserva a l'Arxiu de Salamanca.
 S'hi pot llegir clarament la sanció definitiva imposada.

Proper capítol:
La depuració del carter Joan Simón.
 Com a continuació de la repressió a l'oficina de Correus de Manresa, veurem el cas del carter manresà Joan Simón, que, malgrat els avals favorables, fou apartat del servei.